

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 601/1 од 7. марта 2018. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор **доцента за ужу научну област Украјинистика, предмет Украјински језик** (објављен у листу „Послови“ бр. 768 од 14. марта 2018. године). По прегледу приспелих пријава и предлога подносимо вам следећи:

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавила се једна кандидаткиња – **др Милена Ивановић, доцент на Катедри за славистику Филолошког факултета Универзитета у Београду.**

О кандидаткињи **доц. др Милени Ивановић** подносимо следећи извештај.

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Рођена 16.12.1976. у Београду.

Похађала Филолошку гимназију у Београду, матурирала 1995. године. Добитник Октобарске награде града Београда за стваралаштво младих (за 1993. годину) за збирку прозе «Сенке демона».

Школске 1995/1996. године уписала Филолошки факултет Универзитета у Београду, група за руски језик и књижевност. Као други словенски језик слуша украјински језик. Основне студије завршила школске 1998/1999. године са просечном оценом 9,79.

Током целокупних основних студија стипендиста Републичке фондације за стипендирање уметничког и научног подмлатка.

Постдипломске студије, смер наука о језику, уписала школске 1999/2000. године и завршила са просечном оценом 10,00. Магистарски рад *Категорија прелазности у украјинском и српском језику* одбрањен 7.12.2004. године.

Током 2002. године стипендиста Токио фонда.

Докторску дисертацију под насловом „Изражавање акционалности у украјинском и српском језику“ одбранила је 20.02.2013. године.

У више наврата студијски боравила на Кијевском националном универзитету „Тарас Шевченко“ и Лавовском националном универзитету „Иван Франко“.

Учествовала је на више националних и међународних научних скупова у земљи и иностранству.

Од јуна 2000. године запослена на Филолошком факултету Универзитета у Београду као асистент-приправник, а од маја 2005. године као асистент. Од септембра 2013. ради у звању доцента за украјински језик.

Члан је Савета Међународног славистичког центра од јануара 2015.

Бави се и преводачким радом – стручним (судски тумач за украјински језик од 2004. године) и књижевним (са украјинског и руског језика) превођењем. Члан је Удружења научних и стручних преводаца Србије (УПИТ).

НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД

У досадашњем професионалном ангажману доц. др Милена Ивановић је изводила наставу на Филолошком факултету у Београду из следећих дисциплина:

Украјински језик I-IV (по старом програму, вежбања из граматике и правописа),
Историја украјинског језика (по старом програму, вежбања),
Савремени украјински језик Г1,Г2,Г3,Г4, Г7, Г8, П1, П2, П3, П4 (по новом програму, предавања и вежбања из граматике и превођења);
Превођење 1, 2 (по старом програму, вежбања),
Украјински језик СПЕЦ 1, 2 (по новом програму, предавања),
Украјински језик 5, 6 (по новом програму, предавања).

Др Милена Ивановић је аутор универзитетског уџбеника *Вивчаємо українську мову: савремени украјински језик 1 и 2: основе граматике с практикумом*, као и скрипата за предмет Украјински језик СПЕЦ 1, 2.

Доц. др Милена Ивановић активно учествује у организацији ваннаставних активности студената украјинистике. Између осталог, њене активности обухватају:

- организацију наставе током двонедељног боравка за студенте Кијевског националног универзитета „Тарас Шевченко“ 2015. и 2017. године, као и за студенте Лавовског националног универзитета „Иван Франко“ 2016. године (у сарадњи са Међународним славистичким центром) у оквиру редовне размене студената;

- рад са студентима на уређивању часописа студената украјинистике „Вікно“;

- организацију студентског такмичења из писања диктата на украјинском језику – 14.12.2017;

- организацију студентског такмичења из рецитовања поезије на украјинском језику – 21.12.2017;

- рад са студентима 3. и 4. године украјинистике у оквиру преводачке секције.

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Доц. др Милена Ивановић је аутор двеју монографија из области славистичке лингвистике – *Прелазност у украјинском и српском језику: функционални аспект* (2006), *Акционалност: семантика и форма у савременом украјинском и српском језику* (2016), универзитетског уџбеника *Вивчаємо українську мову: савремени украјински језик 1 и 2: основе граматики с практикумом* (2017), приручника *Са украјинским у свет* (у коауторству, 2004), као и 34 научна рада из области контрастивног проучавања граматики украјинског и српског језика, који су објављени у реномираним домаћим и страним научним часописима, колективним монографијама и зборницима.

Доц. др Милена Ивановић је учествовала са саопштењем на 20 међународних научних скупова, међу којима су V и VII Међународни конгрес украјиниста (Черновице и Кијев), Међународна научна конференција Комисије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета слависта «Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура», 47. Међународни научни састанак слависта у Вукове дане, као и бројне друге конференције у Београду, Брну, Виници, Кијеву, Лавову, Опатији. Редовно учествује на Скупу слависта Србије.

Члан је Савета Међународног славистичког центра. Активно је учествовала у организацији Међународне научне конференције „Украјинистика и словенски свет. Поводом 25 година украјинистике на Универзитету у Београду“, као и у приређивању Зборника радова те конференције.

Вишекратно је бирана за члана академских комисија за преглед и оцену мастер радова и докторских дисертација, одбрањених на Филолошком факултету у Београду. Сарађује на пројекту Министарства спољних послова Украјине „Израда српско-украјинског речника“.

Члан је редакцијског колегијума *Часописа за српску и страну филологију, општу и примењену лингвистику, лексикографију и традуктологију „Преводилац“*, као и редакцијског колегијума часописа *Лингвистичні студії/ Linguistic Studies*.

Поред научноистраживачког рада др Милена Ивановић активно се бави и преводаштвом. Члан је Удружења научних и стручних преводаца Србије (УПИТ).

БИБЛИОГРАФИЈА

РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА 3. СЕПТЕМБРА 2013. ГОДИНЕ

Монографија:

Прелазност у украјинском и српском језику: функционални аспект. Београд: Задужбина Андрејевић. 2007, 120 стр.

Прикази:

1. Поповић Људмила: Милена Ивановић, *Прелазност у украјинском и српском језику: функционални аспект // Зборник Матице српске за славистику.* – ISSN 0352 –5007. – 76 (2009). Нови Сад: Матица српска, 343–348.
2. Загнiтко Анатолий: Дiеслiвна перехiдност у контрастивному аспекти. Рец. на книгу: Ивановић Милена. *Прелазност у украјинском језику: функционални аспект / Милена Ивановић.* – Београд: Задужбина Андрејевић, 2007 (Београд: Тодра плус) // *Лингвистични студије : зб. науч. праць.* – ISSN 1815-3070. – Вип. 21 (2010). Донецьк : ДонНУ, 333–339.

Приручник:

Поповић Људмила, Ивановић Милена. *Са украјинским у свет: изговор.* Београд: Агенција Матић. 2004, 188 стр.

Студије и чланци

1. Конгруенција у нумеричким синтагмама у српском и руском језику // *Славистика* 6 (2002). Београд: Славистичко друштво Србије, 77–84.
2. Умови неyтралiзацiи перехiдностi в украiнськiй та сербськiй мовах // *Материали V конгресу Мiжнародноi асоцiацiи украiнiстiв. Мовознавство: Збiрник наукових статей.* Чернiвцi: 2003. 264–267.
3. Форма прямого додатка в заперечних конструкцiях в украiнськiй i сербськiй мовах // *Проблеми слов'янознавства* 54 (2004). Львiв: б.в, 113–121.
4. Структура поља прелазности у украјинском и српском језику // *Зборник Матице српске за славистику* 68 (2005). Нови Сад: Матица српска, 179–187.
5. Генитив као периферно средство изражавања прелазности у српском језику // *Slavia meridionalis. Studia linguistica slavica et balcanica* 6 (2006). Warszawa: Instytut slawistyki Polskiej akademii nauk.
6. Конгруенцијске класе именица у руском и српском језику // *Зборник Матице српске за славистику* 71/72 (2007). Нови Сад: Матица српска, 587–597.
7. Функционисање конструктивних почетних глагола у ужем смислу у украјинском и српском језику // *Славистика* 12 (2008). Београд: Славистичко друштво Србије. 258–268.
8. Семантичке претпоставке транзитивности: на материјалу украјинског језика // *Riječ.* 15, 2 (2009). Rijeka: Hrvatsko filološko društvo, 55–67.

9. Средства изражаваања фазног почетног значења у српском језику // *Савремена проучавања језика и књижевности*. Књ. 1. (2009). Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 35–46.
10. Функционисање конструктивних почетних глагола у ширем смислу у украјинском и српском језику // *Славистика* 13 (2009). Београд: Славистичко друштво Србије, 187–196.
11. Акционалне класе финалних глагола у украјинском и српском језику // *Славистика* 16 (2012), Београд: Славистичко друштво Србије, 206–214
12. Типові граматичні трансформації при перекладі з української мови на сербську // *Мова і культура. (Науковий журнал)* Вип. 15 (2012). – Т. III (157). Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 410–416

Прикази

13. Људмила Поповић: Епистоларни дискурс украјинског и српског језика // *Лингвистичке актуелности* 3 (2001), Београд, 14–17.
14. Људмила Поповић: Епистоларни дискурс украјинског и српског језика // *Славистика* 5 (2001), Београд, 298–300.
15. Дани украјинске културе у Београду // *Славистика* 5 (2001), Београд, 316–317.
16. V међународни симпозиум МАПРЯЛ «Состояние и перспективы сопоставительных исследований русского и других языков» // *Вестник МАПРЯЛ* 31 (2001), Москва, 4–10.
17. XXXIX конференция славистов Сербии «Славистические размышления в начале нового тысячелетия» // *Вестник МАПРЯЛ* 32 (2001), Москва, 6–7.
18. У инат ветровима: антологија украјинске поезије 16-20 века; пиређивач, писац предговора и преводилац Људмила Поповић, преводилац Миодраг Сибиновић // *Альманах Перекладацької майстерні 2000-2001*. т.3. Переклади і рецензії. Кн. 1 (серб). – Львів, 2002.
19. Слов'янський збірник, Одеса, 2000, вип. VII // *Зборник Матице српске за славистику*. 62 (2002), Нови Сад, 245–247.
20. Градина, г. XXXVI, јун, јул, август 2001, св. 6-7-8) // *Славистика* 7 (2003), Београд 464–465.
21. Юрико Канэко: Начинательность в системе аспектуальных значений в русском языке в сравнении с японским языком, Токио, 2005. // *Зборник Матице српске за славистику*. 80 (2011), Нови Сад, 194–197.

Преводи

1. Володимир Виниченко, Закон // *Альманах Перекладацької майстерні 2000-2001*. т.3. Переклади і рецензії. Кн. 1 (серб). – Львів, 2002., 7–137.
2. Јуриј Андрухович, *Перверзија* (превеле М. Ивановић, А. Татаренко). Београд : Клио, 2002., 363.

3. Нехотице западњаци: парадокси украјинског нативизма // *Од Малорусије до Украјине / Микола Рјабчук*. Београд : Библиотека града Београда : Чигоја штампа : Универзитетска библиотека „Светозар Марковић, 2003., 18–51.
4. Јуриј Андрухович, *Време и место или моја последња територија* <http://www.rastko.org.yu/rastko-ukr/umetnost/knjizevnost/studije/jandruhovic-vreme.html>
5. Јуриј Андрухович, Самијло из Немирова, та дивна бараба // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 15–23.
6. Јуриј Виничук, Мачак Абел // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 30–41.
7. Јуриј Виничук, Буба-Руси // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 44–52.
8. Васиљ Габор, Глас позног бехара // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 53–59.
9. Васиљ Габор, Степениште // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 60–67.
10. Володимир Диброва, Пелце // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 68–97.
11. Оксана Забужко, Девојке // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 98–128.
12. Издрик, Отац // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 129–132.
13. Володимир Јешкиљев, Црни и црвени квадрат // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 140–146.
14. Володимир Јешкиљев, Вечити повратак / *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 147–150.
15. Олег Лишега, Adamo et Diana // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 151–178.
16. Констјантин Москалец, Девет концерата // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 179–209.
17. Володимир Назаренко, Аветињска кућа // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 210–213.
18. Тарас Прохаско, Такотијето // *Антологија украјинске постмодерне приповетке / приредио Јуриј Виничук/*. Нови Сад : Stylos, 2005., 225–230.
19. Борис Акуњин, *Љубавник Смрти* /прев. М. Ивановић и П. Буњак/. Београд : Информатика, 2006., 296.
20. Борис Акуњин, *Пелагија и црвени петао*, Београд : Информатика, 2007., 385.
21. Софија Андрухович, Госпођа Дорота // *Прича*. – 2, 4 (2008), 103-109.
22. Борис Акуњин, Бројанице од жада : авантуре Ераста Фандорина у XIX веку / Борис Акуњин ; превод с руског језика. - Београд : Informatika, 2009. – 558 стр. – (Авантуре Ераста Фандорина)

Секундарно ауторство:

1. Украјинске бајке: на украјинском и српском језику / избор Милена Ивановић ; преводиоци Ивана Матић, Снежана Ђулибрк, Марјана Ђивуљски, Милица Беговић, Сања Лазић, Марко Станисављевић, Ана Шваб, Виолета Стевић, Весна Златановић, Јелена Мијалковић, Катарина Ивановић. – Нови Сад : Савез Русина и Украјинаца Србије, 2007. – 173 стр.

РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА 3. СЕПТЕМБРА 2013. ГОДИНЕ:

Монографија:

Акционалност: семантика и форма у савременом украјинском и српском језику. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду. 2016, 357.

Прикази:

1. Загнітко Анатолій: Контрастивний погляд на акціональність. Рец. на наукове видання (монографију): Ивановић М. Акционалност – семантика и форма: у савременом украјинском и српском језику / Милена Ивановић. – Београд: Филолошки факултет Универзитета, 2016 (Београд: Чигоја штампа). // *Лингвистичні студії : зб. наук. праць.* Вип. 33 (2017). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 175–178.
2. Срето Танасић: Монографија о акционалности у савременом српском и украјинском језику // *Славистика* 21 (2017). Београд: Славистичко друштво Србије, 468–471

Уџбеник:

Вивчаємо українську мову: савремени украјински језик 1 и 2: основе граматике с практикумом. Београд : Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2017, 199.

Студије и чланци

1. О категорији глаголске плуралности у светлу аспектуалности (на материјалу српског језика) // *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* LVI/1 (2013). Нови Сад: Матица српска, 77-87.
2. Акционалне делимитативне модификације у српском и украјинском језику // *Славистика.* 18 (2014). Београд: Славистичко друштво Србије, 242–251
3. Префикси за- і по- як ознаки інхоативного й інгресивного значень// *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур.* Пам'яті академіка Леоніда Булаховського: збірник наукових праць. Вип. 26 (2014). Київ: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 21–29.
4. Функционални приступ категорији акционалности (на материјалу српског језика) // *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику.* LVIII/1 (2015). Нови Сад: Матица српска, 119-132.
5. Роди дієслівної дії в зіставному аспекті (на матеріалі української і сербської мов) // *Ukrajinstika — minulost, současnost a budoucnost III. Jazyk.* Kolektivní monografie věnovaná

20. výročí zahájení výuky ukrajinštiny jako studijního oboru na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Editoři: Halyna Myronova, Oľana Čmelíková, Petr Kalina, Krystyna Kuznietsova, Ihor Shysterov. Brno: Vychází péčí České asociace slavistů ve spolupraci s Ústavem slavistiky FF MU. 2015, 209–218.

6. Оцена трајања делимитативних ситуација у украјинском језику // *Славистика* 19 (2015). Београд: Славистичко друштво Србије, 145–153.

7. Степеновање у сфери глагола // *У простору лингвистичке славистике: зборник научних радова / уредници Љ. Поповић, Д. Војводић, М. Номаћи*. Београд : Филолошки факултет Универзитета у Београду. 2015, 399–413.

8. Аналітичні засоби вираження фазового починального значення в українській мові. *Граматичні студії: збірник наукових праць*. А. П. Загнітко (ред.). Вінниця: Донецький національний університет. 2016. – Вип. 2, 28-32 .

9. Украјинске речце *бувае, бувало и було* и њихови српски еквиваленти у функцији изражавања итеративности // *Славистика* 20 (2016). Београд: Славистичко друштво Србије, 189–196.

10. Типи мултипликативів в українській мові// *Украјинистика и словенски свет: зборник научних радова: поводом 25 година украјинистике на Филолошком факултету Универзитета у Београду*. Београд : Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2017, 99–106.

11. Сингулативи као творбена категорија у украјинском и њихови еквиваленти у српском језику // *Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе: Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета/ уред. К. Кончаревић*. Београд: Филолошки факултет, 2017, 393–405.

Прикази

12. Људмила Поповић, Контрастивна граматика српског и украјинског језика. Таксис и евиденцијалност, Београд: САНУ. Одељење језика и књижевности, Српски језик у поређењу са другим језицима, Књига 3, 2014, 445 стр. // *Зборник Матице српске за славистику* 89 (2016), 295–297.

13. Ољга Заневич Украјинска мова XVI–XVII століть: дієслово. Семантика, перехідність, об'єкт (Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2015) 308 *Славистика* 21 (2017). Београд: Славистичко друштво Србије, 472–475.

Преводи:

1. Софија Андрухович, Писано објашњење // *Београдски књижевни часопис*. – година XI, број 38 (пролеће 2015). Београд: Књижевно друштво Хипербореја, 2015, 51-56.

2. Јуриј Издрик, Тајна // *Београдски књижевни часопис*. – година XI, број 38 (пролеће 2015). Београд: Књижевно друштво Хипербореја, 2015, 75

3. Катерина Калитко, Љубав боли... // *Београдски књижевни часопис*. – година XI, број 38 (пролеће 2015). Београд: Књижевно друштво Хипербореја, 2015, 78-79.
4. Борис Акуњин, *Соко и Ластавица*. Београд: Баш књига, 2015, 398
5. Олександар Витер, Лавиринт // *Савремена украјинска драма*/ приредиле Љ. Поповић и Н. Мирошниченко/. Нови Сад: Руске слово. 2016, 45-63
6. Неда Неждана, Милион падобранчића // *Савремена украјинска драма*/ приредиле Љ. Поповић и Н. Мирошниченко/. Нови Сад: Руске слово. 2016, 65-117

Остало:

1. Основна терминологија спољне трговине: украјинско – српски (гласар) // *Prevodilac* 1–2/77 (2017). Београд: Udruženje naučnih i stručnih prevodilaca Srbije, 129–157.

УЧЕШЋЕ НА НАУЧНИМ КОНФЕРЕНЦИЈАМА

УЧЕШЋЕ НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА 3. СЕПТЕМБРА 2013. ГОДИНЕ

1. XL скуп слависта Србије: Актуелни славистички пројекти и програми, Београд 10-12. јануар 2002. (*Конгруенција у нумеричким синтагмама у српском и руском језику*)
2. Пјятий міжнародний конгрес україністів (Пети међународни конгрес украјиниста), Чернівці, 26-29 серпня 2002 р. (*Умови нейтралізації перехідності в українській та сербській мовах*)
3. XLII скуп слависта Србије: Славистика и словеснство од првог српског устанка до наших дана, Београд, 11-13. фебруар 2004. (*Структура поља прелазности у украјинском и српском језику*)
4. XIII міжнародний славистичний колоквиум (XIII међународни славистички колоквијум), Львів, 19-21 травня 2004 р. (*Форма прямого додатка в заперечних конструкціях в українській і сербській мовах*)
5. Међународна славистичка конференција: Словенске синтаксе, Нови Сад, Матица српска, 27-29. октобар 2005 (*Конгруенцијске класе именица у руском и српском језику*)
6. 12. međunarodni skup slavista, Opatija, 22-25. 6. 2007. (*Semantičke pretpostavke tranzitivnosti – na materijalu ukrajinskog jezika*)
7. XLVI скуп слависта Србије: Српска славистичка баштина у словенском контексту, Београд, 9-11. јануар 2008. (*Функционисање конструктивних почетних глагола у ужем смислу у украјинском и српском језику*);
8. VII міжнародний конгрес україністів, Київ, 25-27 червня 2008 р. (*Засоби вираження фазового значення початку в українській мові: префікси за- і по- та інхоативне й інгресивне значення*);

9. XLVII скуп слависта Србије: Савремена српска славистика у међународном контексту, Београд, 12-14. јануар 2009. (*Функционисање конструктивних почетних глагола у ширем смислу у украјинском и српском језику*);
10. I научни скуп младих филолога Србије, Крагујевац, 14. фебруар 2009. (*Средства изражавања фазног почетног значења у српском језику*).
11. L скуп слависта Србије: Традиције и перспективе изучавања словенских језика, књижевности и култура, Београд, 10-13.јануар 2012. (*Акционалне класе финалних глагола у украјинском и српском језику*)
12. XXI Міжнародна наукова конференција «МОВА I КУЛЬТУРА» ім. проф. Сергія Бураго, Київ, 26-29 вересня 2012 року (*Типові граматичні трансформації при перекладі з української мови на сербську*)

УЧЕШЋЕ НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА 3. СЕПТЕМБРА 2013. ГОДИНЕ

1. LI скуп слависта Србије: Славистика и глобализација – нови методолошки изазови, Београд, 10-12.јануар 2014. (*Акционалне делимитативне модификације у српском и украјинском језику*)
2. LIII скуп слависта Србије: Мултидисциплинарна славистичка истраживања, Београд, 9-11.јануар 2015. (*Оцена трајања делимитативних ситуација у украјинском језику*)
3. Трећа међународна конференција «Украјинистика у прошлости, садашњости и будућности» (Třetí mezinárodní konference Ukrajínistika v minulosti, přítomnosti a budoucnosti), Брно, Чешка Република, 26-27. мај 2015. (*Роди дієслівної дії в зіставному аспекті (на матеріалі української і сербської мов)*)
4. LIV скуп слависта Србије: Фундаментална и апликативна истраживања у славистици – историјска и савремена перспектива, Београд, 12-14. фебруар 2016. (*Украјинске речце буває, бувало и було и њихови српски еквиваленти у функцији изражавања итеративности*)
5. Міжнародний науковий семінар: „Сучасна граматика: концептуальні виміри і наукові парадигми“, Вінниця, 15 квітня 2016 (*Аналитичні засоби вираження фазового починального значення в українській мові*)
6. Међународна научна конференција «Украјинистика и словенски свет. Поводом 25 година украјинистике на Филолошком факултету Универзитета у Београду», Београд, 17-19. новембар 2016. (*Типи мултипликативів в українській мові*)
7. Међународна научна конференција Комисије за наставу словенских језика и књижевности Међународног комитета слависта «Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања и наставе словенских језика, књижевности и култура», Београд, 23-24.јун 2017. (*Принципи организовања граматичког материјала у*

почетној настави граматике украјинског језика) – штампано у изводу (... Зборник резимеа, ур. Љ. Бајић)

8. 47. Међународни научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, 14-18.9. 2017. (*Аспектуалне информације у једнотомном Речнику српскога језика Матице српске*)

Доц. др Милена Ивановић је објавила 2 монографије, један универзитетски уџбеник и један приручник, као и 34 научна рада. Тежиште научних интересовања доц. др Милене Ивановић, као што се види из њене библиографије, а још више из њених радова, налази се у области украјинске и српске граматике, као и теорије и праксе превођења, на чему је и тежиште њеног наставног рада.

После избора у звање доцента, од 3. септембра 2013. године, доц. др Милена Ивановић је објавила монографију (M41), универзитетски уџбеник, као и 14 научних радова у научним часописима, од тога 2 у међународним научним часописима категорије M24 (види у библиографији „Студије и чланци“, под бр. 1 и 4), 6 радова у тематским и монографским публикацијама међународног значаја M14 (види под бр. 3, 5, 7, 8, 10, 11), 5 рада у часописима националног значаја категорија M51 и M52 (види под бр. 2, 6, 9, 12, 13) и 1 у зборнику радова националног научног скупа M61 (види под бр. 2).

У монографији Акционалност: семантика и форма у савременом украјинском и српском језику (2016, 357 стр.) Милена Ивановић разматра граматичку категорију акционалности/начина глаголске радње (*Aktionsart*), која спада у мање проучене у српској граматици, као и нешто више, мада недовољно, проучене у украјинском језику. Ауторка се темељно бави наведеном проблематиком примењујући већ познате и општеприхваћене, али и нове методе аспектолошких истраживања, илуструје изврсно познавање лингвистичких теорија и методолошких поступака који се користе у истраживању средстава реализације акционалних значења у оба језика.

Доц. др Милена Ивановић у својој монографији даје преглед бројних истраживања акционалности у словенским језицима и показује да се у овој области може доћи до нових сазнања која проширују наше представе о *Aktionsart*-у и семантичко-синтаксичкој категорији аспектуалности у целини.

Теоретска новина монографије се састоји у томе да кандидаткиња не анализира поједине творбене класе глагола, већ описује семантичку категорију акционалности, што јој допушта да скрене пажњу на чињеницу да глаголи често реализују одређену акционалну сему у комплексу са другим показатељима лексичке и синтаксичке природе. Стога ауторка разврстава средства реализације акционалности на акционална средства (глаголи који су маркирани семом одређеног начина одвијања радње) и акционалне аналитичке конструкције са специјализованим глаголом, који модификује значење глагола с којим се спаја, или другим лексичким средством (речцом, прилогом и сл.) у функцији таквог модификатора.

Разматрајући аналитичке конструкције, Милена Ивановић долази до занимљивих закључака. Тако, по њеном мишљењу, приликом реализације акционалног фазног значења интратерминалности аналитичке конструкције представљају једино спецификовано средство изражавања наведеног значења. Реч је о аналитичким конструкцијама са специјализованим глаголима типа срп. *настављати*/ укр. *продовжувати* или негираним глаголима попут срп. *не престајати*/ укр. *не переставати* и сл., који се, како примећује ауторка, користе само тада када се указује на одвијање радње у односу на неку другу радњу или упркос сметњама. У акционалне конструкције у функцији реализације интратерминалности ауторка убраја и конструкције са речцом *ли* уз понављање глагола (*нева ли нева*) односно прилогом *даље* у српском језику, којима у украјинском језику одговарају конструкције са речцом *знай* (*знай співає*) и сл.

Дефинисавши као предмет истраживања акционална значења или акционалне модификације као „додатна обележја која указују на одређене параметре одвијања радње у времену“, Милена Ивановић описује их на лексичко-творбеном и лексичко-синтаксичком нивоу, што досад није примењивано приликом анализе категорије *Aktionsart*-а у србистичкој и украјинистичкој лингвистици.

Ауторка дели акционална значења на четири групе – акционалне фазне, детерминативне, плуралне и градуелне модификације. С обзиром на постојање разгранатих типологија акционалних класа глагола, Милена Ивановић даје преглед постојећих класификација и опредељује се за своју, која се ослања на општеприхваћене термине у аспектологији, али јој даје конкретно тумачење с ослоном на језичку грађу. Тако, на пример, скреће на себе пажњу уочавање неких класа које раније нису привукле пажњу истраживача, нпр. класа сепетива у украјинском језику, где спадају глаголи типа *блискотіти*, *стукотіти* којима се изражава таква мултипликативна ситуација код које је обележен интервал између микроситуација, а не сама радња.

Монографија обилује бројним закључцима који ће наћи примену у даљим аспектолошким истраживањима, али и у практичној настави украјинског језика као страног у српској језичкој средини. Уочавање формалних разлика између акционалних класа глагола на нивоу форманата, састава и обима мотивне базе, продуктивности творбених модела и сл. представља веома ефикасан метод побољшања активног усвајања украјинског језика, што може бити искоришћено приликом писања контрастивних украјинско-српских граматика, као и уџбеника украјинског језика за говорнике српског језика.

Истраживање је оригинално, богато аутентичним закључцима и може послужити као образац сличних контрастивних проучавања граматичких категорија.

Сличној проблематици су посвећени и следећи радови доц. др Милене Ивановић: „О категорији глаголске плуралности у светлу аспектуалности (на материјалу српског језика)“; „Роли дієслівної дії в зіставному аспекті (на матеріалі української і сербської мов)“; „Акционалне делимитативне модификације у српском и украјинском језику“; „Префікси за- і по- як ознаки інхоативного й інгресивного значень“; „Оцена трајања

делимитативних ситуација у украјинском језику“; „Аналитичні засоби вираження фазового починального значення в українській мові“; „Украјинске речце *буває, бувало и було* и њихови српски еквиваленти у функцији изражавања итеративности“; „Типи мултипликативів в українській мові“.

У раду „Функционални приступ категорији акционалности (на материјалу српског језика)“, који представља допринос теоријском осмишљавању категорије аспектуалности у словенским језицима, представљен је приступ акционалности базиран на функционалној граматици А. В. Бондарка, где су у опис средстава изражавања ове семантичке категорије поред лексичко-творбених средстава укључена и аналитичка средства. На плану садржаја ове категорије издвојена су четири комплекса значења: фазност (централни), детерминативност (полуцентрални), плуралност (полупериферни) и градуелност (периферни). На плану израза као централна средства издвојене су акционалне класе глагола и акционалне конструкције, а одредбена и друга средства су одређена као периферна. Милена Ивановић у овом раду указује на неопходност разликовања појмова акционалност и акционалне класе глагола, као и на однос семантичке структуре категорије акционалности и употребе централних и периферних средстава њеног изражавања.

Анализа функционисања разноврсних средстава изражавања акционалности омогућава Милени Ивановић да изведе и одређене закључке о семантичкој структури ове категорије. Навешћемо неке од њих. Акционалне конструкције функционишу као средство изражавања централних акционалних категорија – фазности и детерминативности, изузетно се могу срести и код периферних категорија (поједина значења у оквиру градуелности). Истовремено, садржај централних акционалних категорија практично се не изражава осталим аналитичким средствима, док улога ових средстава расте што је категорија удаљенија од центра (најизразитија је, рецимо, код градуелности, а веома битна и за изражавање итеративности у оквиру комплекса плуралних значења). Граматичка средства, као што су видски облици, функционишу као самостална средства изражавања само код централне категорије фазности, а ретко, и то у комбинацији са другим средствима, и код изражавања других акционалних значења (облици несвршеног вида са одредбама типа *неко време* при изражавању делимитативности: *поседети – седети неко време*, у оквиру категорије детерминативности, која заузима полуцентрални положај; видско-временски облици у комбинацијама са одредбама цикличности, интервала и узуалности основно су средство изражавања итеративности). Фазност као централна акционална категорија поседује највећи број специјализованих средстава изражавања, а у оквиру фазности као централна се издваја почетна фаза, док за изражавање завршне фазе постоји мање средстава, будући да се ово акционално значење слива са значењем достизања границе, што је основно значење свршеног вида. Интратерминалност заузима у оквиру фазности периферан положај, будући да је средња фаза етапа одвијања ситуације у којој нема смене ситуација, те обично није маркирана. Основно средство њеног изражавања стога су немаркирани облици несвршеног вида у актуелно-дуративној употреби, а специјална (али не и специјализована) средства се користе само у оним

случајевима када се указује на њено одвијање у односу на неку другу ситуацију или упркос спољашњим сметњама.

У раду „Степеновање у сфери глагола“ Милена Ивановић, комбинујући теорије семантичких локализација и функционално-семантичких поља, анализира творбено-лексичка средства изражавања степеновања у сфери глагола. Ауторка издваја творбено маркиране класе глагола којима се изражавају различити видови степеновања – селективно и нормативно с обзиром на норму интензитета и модалну норму, а посебно анализира глаголе којима се изражава тзв. динамичко степеновање. У овом свом раду Милена Ивановић је показала да се код глагола реализују оба вида степеновања – и селективно и нормативно, и то на лексичко-творбено нивоу. Примена теорије семантичких локализација омогућила је опис различитих подтипова степеновања с обзиром на врсту норме у односу на коју се врши степеновање – норму интензитета: интензиви – интензитет изнад норме (разбеснети се, изврећати, обасути, улепити се итд.) и деинтензиви – интензитет испод норме (нагрести, притворити, поднапити се, звиждуцкати, певушити, лупкати итд.), уз даљу диференцијацију с обзиром на специфична значења појединих творбено маркираних група глагола, и модалну норму: суфицитни ексцесиви (прегрејати) и дефицитни ексцесиви (превидети, подбацити, недопећи), сатуративи (нагледати се, исплакати се). Ауторка запажа да код модалне норме постоје глаголи којима се изражава адекватност норми – сатуративи, док код норме интензитета нема специјалних средстава изражавања еквативности, већ се реализују само диферентиви. Специфичан вид степеновања, типичан за глаголе, јесте динамичко степеновање које се изражава тзв. мутативним (бледети, трулити, јачати, мрзнути, повећавати се итд.) и фактитивним (влажити, повећавати се, смањивати се итд.) глаголима.

Бављење акционалним модификацијама глагола води Милену Ивановић ка изучавању проблема исказивања сингуларне бројивости предмета, односно појединочности, у словенским језицима. У раду „Сингулативи као творбена категорија у украјинском и њихови еквиваленти у српском језику“ Милена Ивановић показује је да творбена категорија сингулатива у украјинском језику, формално обједињена суфиксима -ина и/или -инка, на плану садржаја јесте релативно разнолика и има неколико различитих семантичких типова. Састав творбене базе такође је разнолик, али највећи део ових именица обухвата лексеме које спадају у биљни свет, код којих се као појединачан ентитет издваја плод, односно јестиви део као концептуално најзначајнији за човека. Реч је углавном о сићушним плодовима у виду бобице, на шта указује и српски партикуларизатор *зрно* помоћу којег се најчешће успоставља еквиваленција са украјинским сингулативима. Што се тиче српског језика, ауторка потврђује констатације, које су изнете у претходним истраживањима на ту тему да српски језик „мало искоришћава (...) могућност деривирања сингулативног образовања од збирно-градивног“ (Ivić 1983: 16). Поред већ уочених сингулатива *сламка*, *травка*, *воћка*, ауторка уочава сингулативно значење код лексема *алатка* (и *алатљика*), *биљка*, *борика*, *бујатка* (и

бујадљика), градљика, грашка, жеравка (и жеравица), јелика, конопљика, поврћка (резговорно, аналогично према воћка) прашка, црепљика, шашљика, шиб(љ)ика.

Уџбеник Милене Ивановић *Вивчаємо українську мову. Савремени українски језик I и 2. Основе граматике са практикумом* (2017, 189 стр.) представља плод вишегодишњег искуства у раду са студентима-филолозима који изучавају украјински језик на почетном нивоу у српској говорној средини. Уџбеник је конципиран у складу са модерним курикуларним принципима и захтевима практичне наставе и апробиран је у облику скрипата која су се више од деценије користила у настави украјинског језика на Филолошком факултету у Београду. Намењен је студентима-филолозима и контрастивно је конципиран. Како истиче сама ауторка, рад са уџбеником не захтева никаква претходна знања из области украјинске граматике и украјинског језика уопште, међутим, будући да је намењен филолозима, претпоставља познавање граматичких појмова.

Циљ уџбеника јесте упознавање студената са основама обличке морфологије, из чега проистиче његова тематска и методичка концепција. Основна пажња је усредсређена на два морфолошко-синтаксичка поља – падежну парадигму и темпорални систем. Притом се наведена поља укрштају, а практичне вежбе кроз које студенти треба да савладају понуђено градиво одсликавају комуникативни приступ учењу страног језика. Комуникативна стратегија се препознаје у конципирању бројних дијалога чија је функција усвајање говорних формула које су уобичајене у свакодневној конверзацији на савременом украјинском језику. Истовремено уџбеник нуди основну информацију културолошке природе, те се у њему могу наћи подаци који представљају базни прецедентни регистар који је заснован на заједничком социјалном, културном или језичком предзнању носилаца украјинског језика (пословице, поједине реалије, имена познатих личности украјинске историје и културе, географски називи, значајни датуми и сл.).

С обзиром на успело концептуално решење, као и квалитетне методичке поступке којима обилује рецензирани уџбеник, он свакако представља сјајан извор основне информације о граматици украјинског језика чији је циљ практична примена те информације путем репродуктивне и активне употребе језика. Уџбеник је модерно конципиран у духу функционално-граматичког приступа језику, ослања се на структуралистичка теоријска сазнања из области морфологије и синтаксе украјинског језика која су имплицитно заступљена али се огледају како у успелој структури тако и у садржини тематских јединица. Уџбеник је контрастивно конципиран, те може послужити и као модел за израду сличних уџбеника за учење других словенских језика у српској говорној средини.

МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Кандидат др Милена Ивановић, доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, у потпуности испуњава услове за реизбор у научно-наставно звање доцента за украјински језик и књижевност.

Комисија предлаже да се др Милена Ивановић поново изабере у звање доцента на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 26. априла. 2018.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др Људмила Поповић,
редовни професор
Филолошког факултета
Универзитета у Београду

Др Предраг Пипер,
редовни члан САНУ,
редовни професор
Филолошког факултета
Универзитета у Београду

Др Срето Танасић,
научни саветник
Института за српски језик САНУ,
редовни професор
Универзитета у Нишу